

Leven en werken in een 24/7 economie

Wat kunnen we leren van de Ocean Race

Bert van der Horst

g.vanderhorst@erasmusmc.nl

Webinar, 23 maart 2023

Ambitie DutchSail Childhood Youth AC Nieuws Donateur Worden!

Innovatie

De 3 thema's binnen het DutchSail innovatieplatform zijn **Sustainability, Performance en Life Science**. In de verschillende onderzoekstrajecten worden **actuele, maatschappelijke kennisvraagstukken** in het bedrijfsleven, overheid en kennisinstellingen gekoppeld aan de innovatie in de **top zeilevenementen van de wereld**. De potentie van onderzoek binnen dit innovatieplatform biedt **grote kansen voor het bedrijfsleven, de overheid en de human capital agenda om met elkaar te excelleren**.

Bij nacht en ontij: kans op rampen 's nachts grootst

Three Mile Island, U.S.A.,
03.28.1979, 4 a.m.

Bhopal, India,
12.03.1984, 1 a.m.

Meeste scheepsongelukken gebeuren 's nachts op moment dat de bemanning meeste slaap heeft en minst alert is

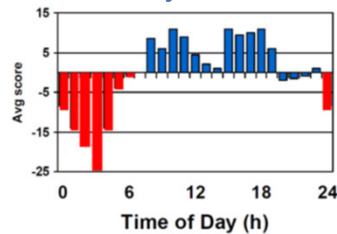

Exxon Valdez, Alaska
03.24.1989, 1 a.m.

Chernobyl, Russia,
04.26.1986, 1.30 a.m.

Industrial performance efficiency over 24 hour

Folkard & Tucker (2003) *Occupational Med*

Chronobiology International, 2013, 30(9): 1108-1115
© Informa Healthcare USA, Inc.
ISSN: 0742-0528 print / 1525-6073 online
DOI: 10.3109/07420528.2013.800874

informa
healthcare

Sleep, Sleepiness, and Neurobehavioral Performance While on Watch in a Simulated 4 Hours on/8 Hours off Maritime Watch System

Wessel M. A. van Leeuwen¹, Albert Kircher², Anna Dahlgren³, Margareta Lützhöft⁴, Mike Barnett⁵, Göran Kecklund¹, and Torbjörn Åkerstedt¹

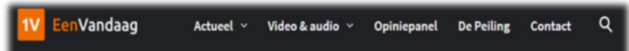
Zijn wij gemaakt om 's nachts te werken ?

Three Mile Island, U.S.A.,
03.28.1979, 4 a.m.

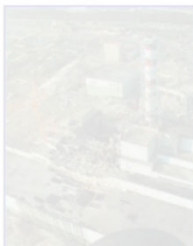
Bhopal, India,
12.03.1984, 1 a.m.

Actueel » We zijn niet gemaakt om 's nachts te werken

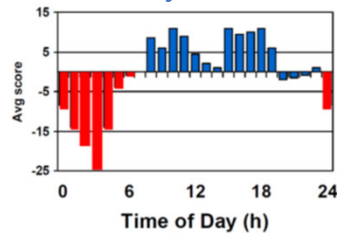
We zijn niet gemaakt om 's nachts te werken

06-06-2019 16:23 | **Zorg en leven** | Auteur: **Mark Waterweg**

Chernobyl, Russia,
04.26.1986, 1.30 a.m.

Industrial performance efficiency over 24 hour

Folkard & Tucker (2003) *Occupational Med*

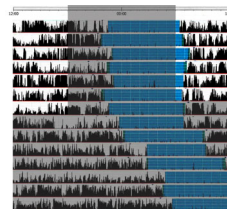
Onze biologische klok

Onze biologische klok

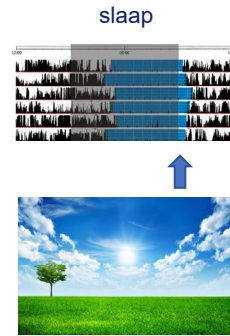
slaap

De circadiane klok:

- verzorgt **dag-nacht ritme** gedrag, fysiologie en stofwisseling
- heeft een omlooptijd van ongeveer (**circa**) 24 uur (**dies**)

Onze biologische klok

De circadiane klok:

- verzorgt dag-nacht ritme gedrag, fysiologie en stofwisseling
- heeft een omlooptijd van ongeveer (circa) 24 uur (dies)
- wordt iedere ochtend door licht gelijkgezet (photoentrainment)

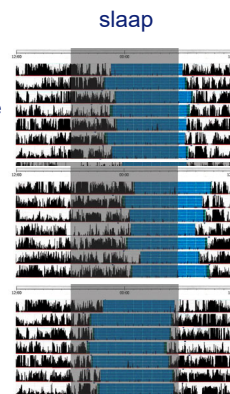
Onze biologische klok

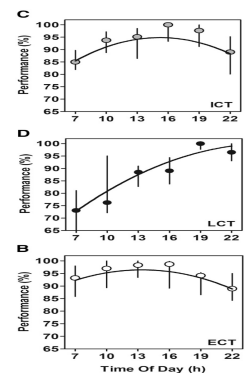
normaal chronotype

laat chronotype
avondmens

vroeg chronotype
ochtendmens

sportieve prestatie

Facer-Childs & Brandstaetter
(2015) *Current Biol*

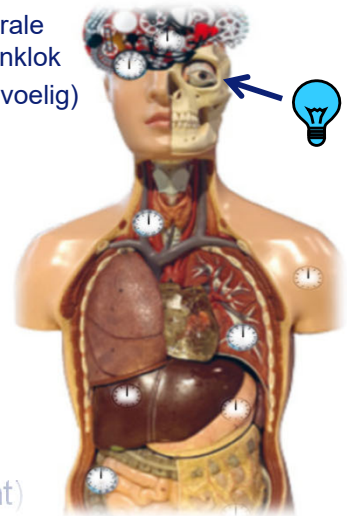
De circadiane klok:

- verzorgt dag-nacht ritme gedrag, fysiologie en stofwisseling
- heeft een omlooptijd van ongeveer (circa) 24 uur (dies)
- wordt iedere ochtend door licht gelijkgezet (photoentrainment)
- kloksnelheid bepaalt chronotype (ochtend- en avondmensen)

Onze biologische klok

centrale
hersenklok
(lichtgevoelig)

perifere klokken in
alle andere organen

De circadiane klok:

- verzorgt **dag-nacht ritme** gedrag, fysiologie en stofwisseling
- heeft een omlooptijd van ongeveer (**circa**) 24 uur (**dies**)
- wordt iedere ochtend door **licht** gelijkgezet (photoentrainment)
- kloksnelheid bepaalt **chronotype** (ochtend- en avondmensen)
- **alle cellen en organen hebben een klok**

Erasmus MC
Erasmus

Onze biologische klok

De circadiane klok:

- verzorgt **dag-nacht ritme** gedrag, fysiologie en stofwisseling
- heeft een omlooptijd van ongeveer (**circa**) 24 uur (**dies**)
- wordt iedere dag door **licht** gelijkgezet (photoentrainment)
- kloksnelheid bepaalt **chronotype** (ochtend- en avondmensen)
- alle cellen en organen hebben een klok
- **stelt onze lichaamsfuncties in staat te anticiperen op de specifieke behoefte op bepaalde momenten van de dag**

Tijdelijke ongemakken van een verstoorde klok / slaap

ploegdienst (24 uurs economie)

jet lag

Sociale verstoring van de klok

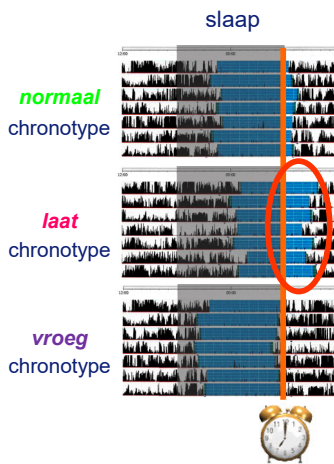
- wanneer we niet naar onze klok luisteren
- desynchronisatie lichaams- en omgevingstijd

jet lag en ploegdienst 15% beroepsbevolking

Tijdelijke ongemakken van een verstoorde klok / slaap

ploegdienst (24 uurs economie)

“sociale jet lag”

Sociale verstoring van de klok

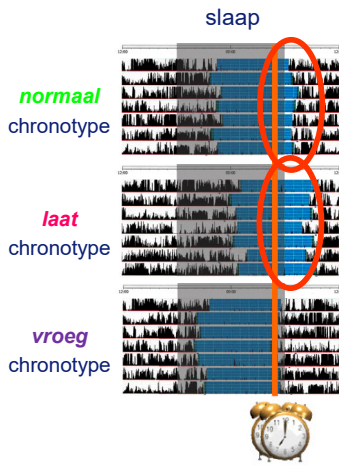
- wanneer we niet naar onze klok luisteren
- desynchronisatie lichaams- en omgevingstijd

jet lag en ploegdienst 15% beroepsbevolking
sociale jet lag 60% 1 uur (**30%** 2 uur)

Tijdelijke ongemakken van een verstoorde klok / slaap

Zondag 26 maart
02:00 uur

“sociale jet lag”

Sociale verstoring van de klok

- wanneer we niet naar onze klok luisteren
- desynchronisatie lichaams- en omgevingstijd

jet lag en ploegendienst **15%** beroepsbevolking
sociale jet lag **60%** 1 uur (**30%** 2 uur)

Tijdelijke ongemakken van een verstoorde klok / slaap

ploegdienst (24 uren economie)

jet lag

“sociale jet lag”

Acute klachten (tijdelijk)

- slaaptkort
- verminderde alertheid
- vermoeidheid
- verminderd prestatievermogen

Sociale verstoring van de klok

- wanneer we niet naar onze klok luisteren
- desynchronisatie lichaams- en omgevingstijd

jet lag en ploegendienst **15%** beroepsbevolking
sociale jet lag **60%** 1 uur (**30%** 2 uur)

Lange termijn effecten van een verstoorde klok / slaap

ploegendienst (24 uren economie)

jet lag

“sociale jet lag”

Acute klachten (tijdelijk)

- slaaptekort
- verminderde alertheid
- vermoeidheid
- verminderd prestatievermogen

Lange termijn gezondheidsrisico

- cardiovasculaire ziekten
- metabole aandoeningen (diabetes)
- verstoring immuunsysteem
- slaapproblemen

Erasmus MC
Erasmus

Gezondheidsrisico's van nachtwerk

Acute klachten (tijdelijk)

- slaaptekort
- verminderde alertheid
- vermoeidheid
- verminderd prestatievermogen

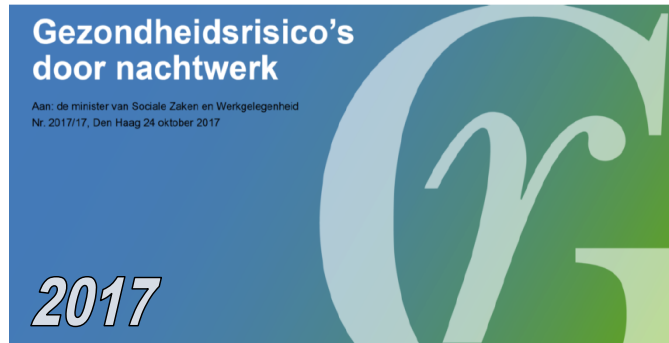
Lange termijn gezondheidsrisico

- cardiovasculaire ziekten
- metabole aandoeningen (diabetes)
- verstoring immuunsysteem
- slaapproblemen

Erasmus MC
Erasmus

Gezondheidsrisico's van nachtwerk

Aanbevelingen

- anders roosteren
- aanpassen lichtbloomstelling
- veranderen gedrag en leefstijl
- geneesmiddelen

Aanbevelingen

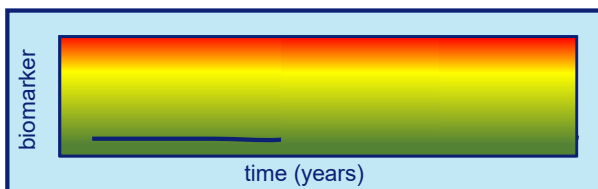
- beperk waar mogelijk nachtwerk
- voorkom uit fase raken met biol. klok
- ?

Erasmus MC
Erasmus

Voorspellende (bio)markers voor circadiane verstoring

Voorkomen
 Genezen

bloed
haar
speeksel
urine

Acute klachten (tijdelijk)

- slaaptkort
- verminderde alertheid
- vermoeidheid
- verminderd prestatievermogen

Lange termijn gezondheidsrisico

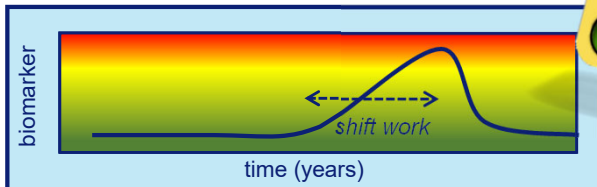
- cardiovasculaire ziekten
- metabole aandoeningen (diabetes)
- verstoring immuunsysteem
- slaapproblemen

Erasmus MC
Erasmus

Voorspellende (bio)markers voor circadiane verstoring

- Voorkomen
- Genezen

STOP!

Acute klachten (tijdelijk)

- slaaptkort
- verminderde alertheid
- vermoeidheid
- verminderd prestatievermogen

Lange termijn gezondheidsrisico

- cardiovasculaire ziekten
- metabole aandoeningen (diabetes)
- verstoring immuunsysteem
- slaapproblemen

Erasmus MC
Erasmus

Stress, circadiane verstooring en de Volvo Ocean Race

ploegendienst (4 uur op / 4 uur af)

9 maanden

Erasmus MC
Erasmus

Stress, circadiane verstooring en de Volvo Ocean Race

On board (long legs)

SLAAP
Actigrafie

BLOOD
BIOMARKERS

DNA
methylering

Immuun
profiel

HAAR
BIOMARKERS

Cortisol

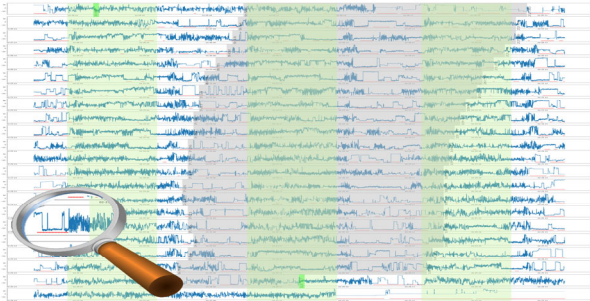
Lissabon / Hong Kong / Cardiff

Activiteitsmeting en berekening hoeveelheid slaap

1035953

Leg 6: Hong Kong - Auckland

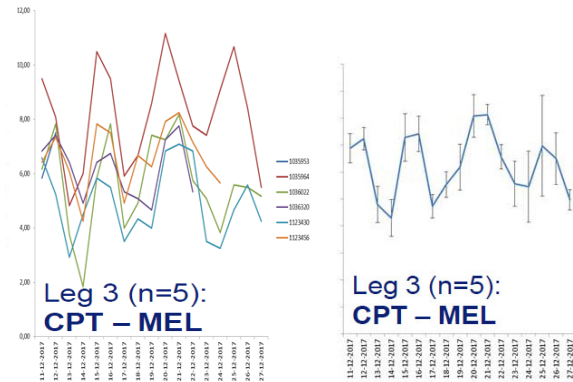
Streng, Chaves, van der Horst

- Zeilers hebben vroeg/normaal chronotype
- Activiteitsdata kloppen met on-deck plan
- Zeilers missen gem. 0.5 - 2 uur slaap/dag
- Meeste slaap geconcentreerd rond de nacht

On board (long legs)

SLAAP
Actigrafie

Erasmus MC
Erasmus

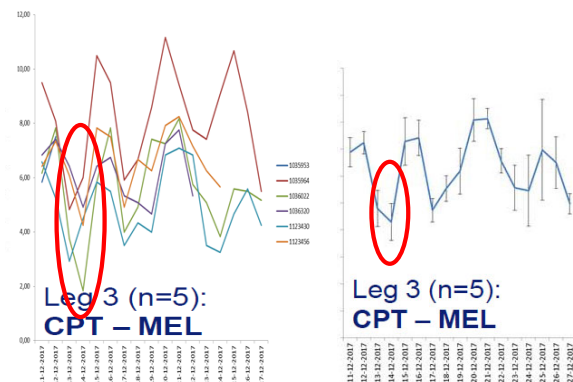
Activiteitsmeting en berekening hoeveelheid slaap

Ill-fated Southern Ocean gybe resulted in mast and mainsail damage

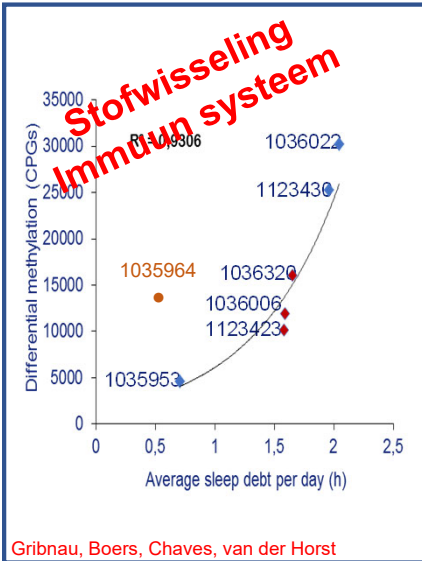
December 14, 2017; UTC 7:52
Leg 3: Cape Town - Melbourne

- Zeilers hebben vroeg/normaal chronotype
- Activiteitsdata kloppen met on-deck plan
- Zeilers missen gem. 0.5 - 2 uur slaap/dag
- Meeste slaap geconcentreerd rond de nacht

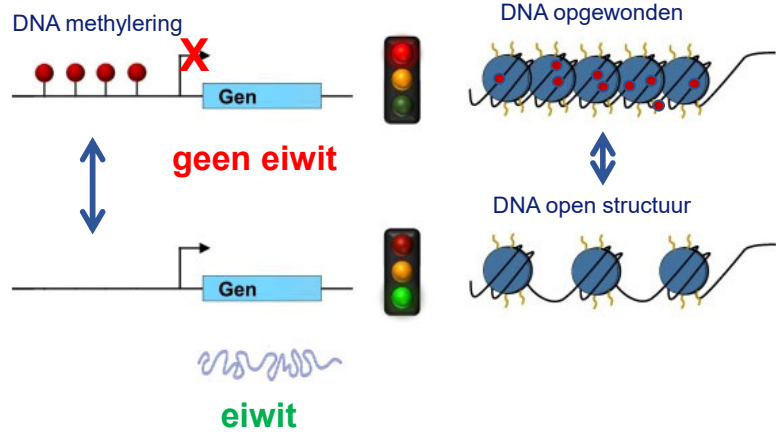
Erasmus MC
Erasmus

Biomarkers voor chronische circadiane verstoring

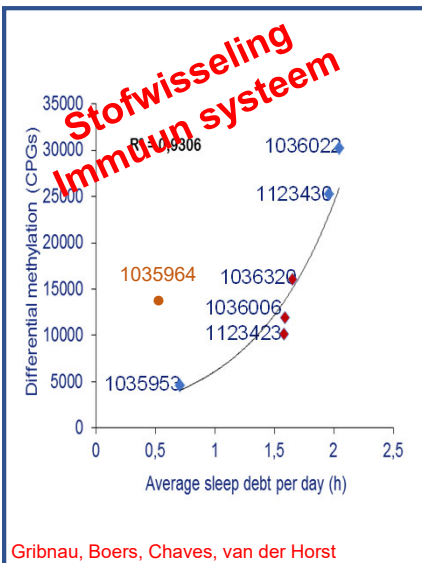
Gribnau, Boers, Chaves, van der Horst

DNA methylering

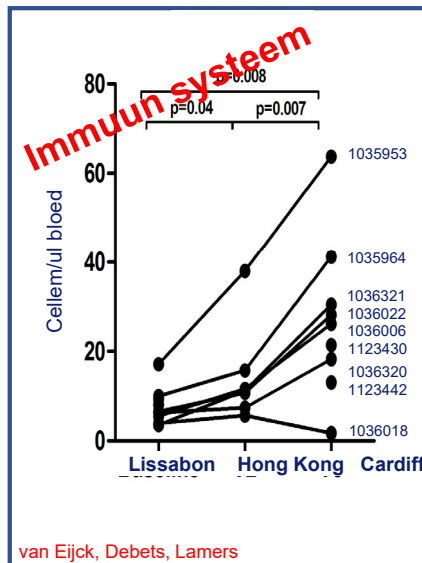
ErasmusMC
Erasmus

Biomarkers voor chronische circadiane verstoring

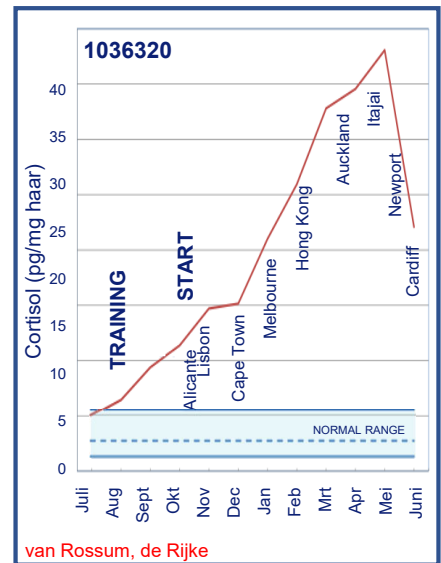
Gribnau, Boers, Chaves, van der Horst

DNA methylering

van Eijck, Debets, Lamers

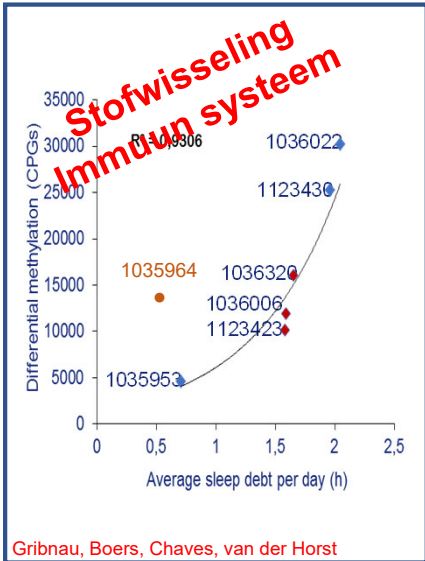
Monocytic myeloid derived suppressor cells

van Rossum, de Rijke

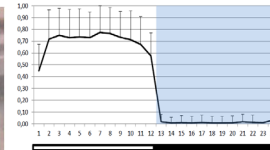
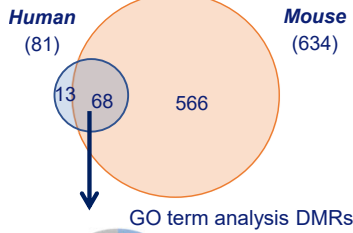
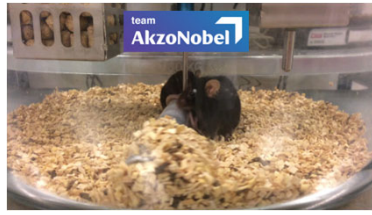
Haar cortisol

Biomarkers voor chronische circadiane verstoring

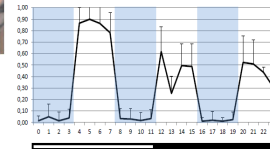

Gribnau, Boers, Chaves, van der Horst

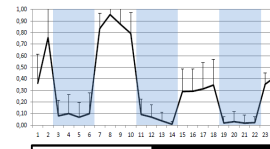
DNA methylering

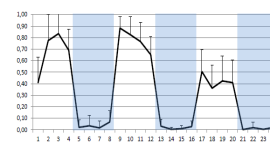
Dagdienst (controle)

Shift A
62 min slaapttekort/dag

Shift B
71 min slaapttekort/dag

Shift C
40 min slaapttekort/dag

Hoe verder ...

Offshore sailing Ploegendienst

Ontwikkelen van een sterk R&D programma voor offshore ocean racing

Life Sciences

Bevorderen **veiligheid**, verkleinen kans op ongelukken, verbeteren **prestaties** van de **zeilers** en **ploegendienstwerker**

BIOCLOCK The Circadian Clock in Modern Society

Validatie biomarkers voor circadiane verstooring

Onderzeebootdienst

2-ploegen rooster

- 3-6 weken
- werkdagen 12 uur
- 6-6-6-6

"Roeiers" haven Rotterdam

4-ploegen rooster

- 2 weken 7x dagdienst
- 2 weken 7x nachtdienst
- werkdagen 12 uur
- standby dienst

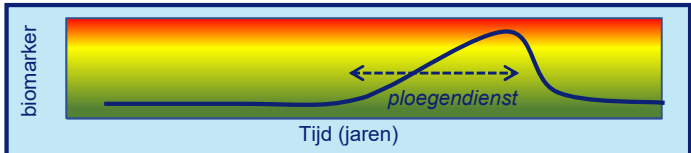

The Ocean Race 2022-2023

Validatie

Analyse bestaande dienstroosters

BLOOD

BIOMARKERS

DNA
methylering

Immuunprofiel

HAAR
BIOMARKERS
Cortisol

Ontwikkelen (persoonlijke) interventiemethoden

Onderzeebootdienst

2-ploegen rooster

- 3-6 weken
- werkdagen 12 uur
- 6-6-6-6

1 in 2 (6-6-6-6)

1 in 2 (8-4-4-8)

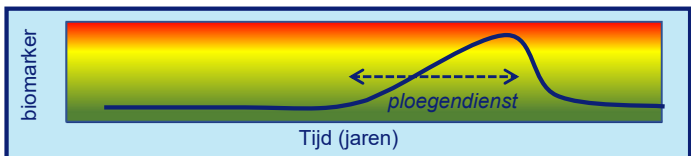

"Roeiers" haven Rotterdam

4-ploegen rooster

- 2 weken 7x dagdienst
- 2 weken 7x nachtdienst
- werkdagen 12 uur
- standby dienst

Ontwikkelen "gezonde" dienstroosters

The Ocean Race 2022-2023

Interventie

BLOOD

BIOMARKERS

DNA
methylering

Immuunprofiel

HAAR
BIOMARKERS
Cortisol

Ontwikkelen (persoonlijke) interventiemethoden

Onderzeebootdienst

2-ploegen rooster

- 3-6 weken
- werkdagen 12 uur
- 6-6-6-6

1 in 2 (6-6-6-6)

1 in 2 (8-4-4-8)

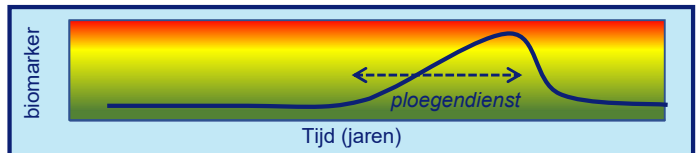

"Roeiers" haven Rotterdam

4-ploegen rooster

- 2 weken 7x dagdienst
- 2 weken 7x nachtdienst
- werkdagen 12 uur
- standby dienst

Ontwikkelen "gezonde" dienstroosters

The Ocean Race 2022-2023

Interventie

Licht

Powernap

Voeding

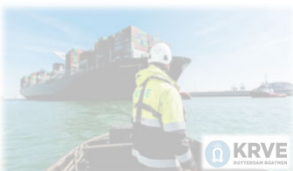

... en andere interventiemethoden

Nut voor de maatschappij

Onderzeebootdienst

"Roeiers" haven Rotterdam

The Ocean Race 2022-2023

- Verbetering slaap (kwantiteit / kwaliteit)
- Reductie vermoeidheid en kans op fouten
- Verhogen arbeidsvreugde
- Duurzame gezondheid en arbeid (QoL)

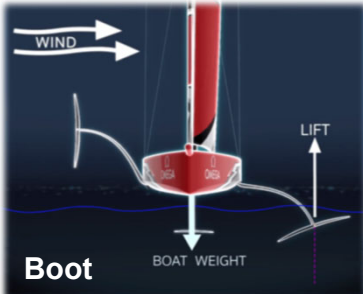
Goed werkgeverschap

- Verbetering kwaliteit van leven
- Reductie gezondheidsrisico's en -kosten

Nut voor de zeilers ?

Het DIGITAL TWIN concept

First used by Michael Grieves (Univ. Michigan) in 2002

Een “digital twin” is een digitale replica van een ding of mens

- Boot:**
- sensoren die real-time data verzamelen over status en prestaties van de boot
  - verbonden met een cloud-based system dat data analyseert
  - verkregen kennis en modellen testen in een virtuele omgeving

Betere evaluatie en voorspelling prestaties van de **boot**

Het DIGITAL TWIN concept

First used by Michael Grieves (Univ. Michigan) in 2002

Een “digital twin” is een digitale replica van een ding of mens

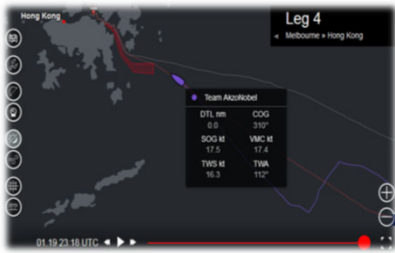
- Zeiler:**
- sensoren die real-time data verzamelen over status en prestaties van de zeiler
  - verbonden met een cloud-based system dat data analyseert
  - verkregen kennis en modellen testen in een virtuele omgeving

Betere evaluatie en voorspelling prestaties van de **zeiler**

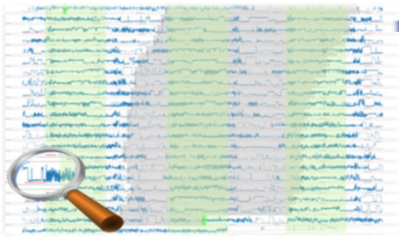

Nut voor de zeilers

Boot data

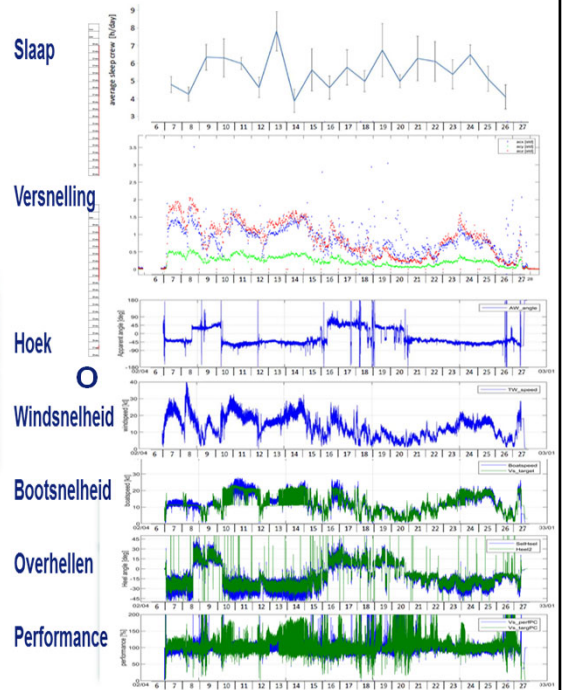
Slaap data

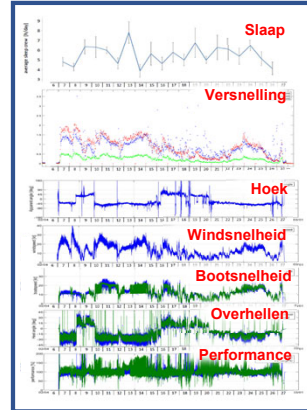
Nut voor de zeilers

Leg 6 Hongkong - Auckland

Nut voor de zeilers

Betere evaluatie en voorspelling prestaties van de zeiler (on demand decision making)

- optimale trainingsschema's
- verbeteren athletische prestaties
- verbeteren herstel
- verkleinen risico ongelukken

Acknowledgements

Dept. Molecular Genetics Chronobiology & Health

Niko Skoulikaris   Anne van Berkel
Kirsten van Dycke   Megan Hardi
Astrid Streng
Inês Chaves

Dept. Developmental Biology

Ruben Boers
Joachim Boers
Joost Gribnau

Dept. Internal Medicine

Mesut Savas
Liesbeth van Rossum

Dept. Clinical Chemistry

Yolanda de Rijke

Dept. Surgery

Casper van Eijck

Dept. Anesthesiology

Jan Willem Potters

Dept. Pediatrics

Marijn Vermeulen
Irwin Reiss

Erasmus MC

Jacobine Roozendaal
Board of Directors

Simeon Tienpont
en bemanning

Team AkzoNobel

Mark Haak
Job Volwater
Marc-Antony Taminiau

Hans Huis in't Veld

